

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۳/۱۵

یونس نگاه

گلبدين و دولت‌داری

در سخنرانی تازه درون‌حزبی که گپ‌گپیش در رسانه‌ها مطرح شده، آقای حکمتیار به طالبان از چشم یک دوست منتقد چیزهایی گفته است. او طالبان را آنان خطاب نمی‌کند بلکه خود را نیز ظاهراً جزء "نظام اسلامی" می‌داند و هنگام انتقاد و اشاره به وضعیت بیشتر مواقع "ما" می‌گوید. او حاکمیت طالبان را پیروزی اسلام می‌داند ولی انتقاد دارد که حاکمان طالب در تطبیق اسلام جدی نیستند.

موضع او در این سخنرانی، به مسایل زنان ظاهراً غیرطالبانی است اما وقتی دقت

کنیم، تفاوت چندانی دیده نمی‌شود. گلبدين می‌گوید تعلیم برای مرد و زن مثل نماز واجب است و هیچ تفاوتی نباید میان این دو قابل شد. اما مثل طالبان می‌گوید مدرسه و مکتب یکی شوند و همه کسانی که درس می‌خوانند باید تعلیم اسلامی داشته باشند. ظاهراً گپ خوب است و مردم افغانستان هم مساله‌ای در آموزش اصول و فروع دین خود ندارند، ولی چگونگی تطبیق این ادغام مساله پیچیده است. چطور می‌توان مدرسه و مکتب را یکجا کرد؟ آنچه طالبان انجام می‌دهند و تلاش دارند نظام دانشگاه و مکتب را مدرسه‌ای سازند، نیز ظاهراً زیر شعار نزدیک کردن مدرسه و مکتب-پوهنتون انجام می‌شود.

در مساله زنان اگرچه گلبدين به حقوق مساوی تعلیم تاکید می‌کند ولی وقتی نظرش را شرح می‌دهد، همان سخنان ملا عمر و ملاهبت‌الله از دهانش می‌پرد. مثلاً او امتیاز نظام اسلامی را در حقوق زن، حق میراث و حق ازدواج می‌داند. مثل ملاهبت‌الله می‌گوید کسی حق ندارد بیوه را به‌زور زن بگیرد و یا زنی را بدون موافقه خودش، به همسری بگیرد. در این عصر برجسته کردن حق ازدواج و میراث نشانه عقب‌مانده‌گی است و دنیا بسیار پیشتر از این مسایل رفته است. زن در ادبیات گلبدين انسان کامل نیست و در سایه مرد تعریف می‌شود. در جای دیگری می‌گوید آدم سرمایه‌دار موظف است به زنان و فرزندانش نفقه بدهد. باید پرسید اگر زن و مرد حق مساوی تعلیم داشته باشند، بدون تساوی حق مالکیت و کار، آن تعلیم چه سود خواهد داشت. اگر زن سرمایه‌دار و مالک و صاحب داری و کار نباشد و چشم به جیب همسرش منتظر نفقه زنده‌گی کند، تساوی تعلیم در عمل بی‌معنا می‌شود. در ادبیات گلبدين زن هم صاحب سرمایه و کار نیست، و این هسته نظام طالبانی است.

د پاپو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خیر و لولئ

در اداره و دولت‌داری طالبان پیشرفته‌تر از آنچه گلبدين می‌خواهد، عمل می‌کنند. گلبدين گفته است که نظام گمرکی و مالیاتی جاری باید لغو شود، و رابطه مالی دولت و ملت تنها به زکات محدود گردد. او فیس‌های خدماتی، اداری و شاروالی را همه غیراسلامی می‌داند. آیا تنها با زکات می‌توان اداره‌ای ساخت که ظرفیت لازم برای ارائه خدمات تعلیمی، امنیتی، انکشافی، فرهنگی، اداری، دیپلماتیک و ... داشته باشد؟ شاروالی‌ها اگر از موترها و دکان‌ها و لوحه‌ها مالیات نگیرند، چطور آب و فاضلاب و سرک و سرسبزی را مدیریت کنند؟ طالبان چون به عمل حکومت‌داری گرفتار شده‌اند، می‌دانند که بدون بانک و مالیات و محصولات گمرکی و فیس خدمات نمی‌توانند تاب بیاورند. گلبدين با این ریش سفید و چند نسل حضور در سیاست، در این چیزهای ابتدایی پای در گل مانده است.

گلبدين مثال نمونه پیرانی است که هیچ میر نمی‌شوند، کتاب‌های تازه نمی‌خوانند و از تجربه نمی‌آموزند. او سیاستمداری است که از فرزندان، نواسه‌ها و شاگردانش هر روز بیشتر عقب می‌ماند، و حتی طالبان با این همه عقب‌مانده‌گی از جهاتی پیشرفته‌تر و عمل‌گراتر از او می‌نمایند. عجب موجودی بوده این کله سنگی!

[آرشيف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنلاين](#)